

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

**Циклова комісія соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних
та облікових дисциплін**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в. о. директора ППФКу

30.08.2024 № 87

СОЦІОЛОГІЯ

Програма навчальної дисципліни

підготовки	<i>фахових молодших бакалаврів</i>
галузі знань	<i>07 Управління та адміністрування</i>
спеціальності	<i>071 Облік і оподаткування</i>
освітньо-професійної програми	<i>Облік і оподаткування</i>
ОК в ОПП	ОК 4

Програма навчальної дисципліни «Соціологія» для спеціальності 071 Облік і оподаткування освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» (2022) для здобувачів освіти I курсу денної форми навчання.

Розробник: *Гаєва Тетяна Миколаївна*, викладач соціально-гуманітарних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, педагогічне звання «викладач-методист».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні циклової комісії соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та облікових дисциплін 28.08.2024, протокол № 1, та рекомендована до затвердження методичною радою 28.08.2024, протокол № 1.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Форма навчання	денна
Рік підготовки	I (перший)
Семестр	2-й
Мова навчання	українська
Статус дисципліни	нормативна
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:	
Кількість кредитів ECTS	3
Загальна кількість годин, в т. ч.:	90
– аудиторних	60
– самостійної роботи здобувачів освіти	30
Модулів	1
Змістових модулів	3
Лекції	50 год.
Практичні, семінарські	10 год.
Лабораторні	–
Самостійна робота	30 год.
Індивідуальні завдання	–
Вид контролю	залік

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» є соціальні механізми функціонування і розвитку суспільства; вивчення соціальних спільнот та їх місця у системі соціальних зв'язків; особливості таких соціальних інститутів як, політика, сім'я, освіта, культура тощо.

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціологія» є ознайомлення здобувачів освіти із суспільством як системним утворенням, сутністю його структурних елементів, простеження взаємозв'язку між ними, сприяння громадянському становленню студентської молоді.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Соціологія» є:

- визначити роль людського потенціалу в суспільстві;
- розкрити основні проблеми взаємовідносин людини та соціуму, гармонізації цього процесу;
- розглянути проблеми власного суспільства;
- з позицій соціологічної науки оцінювати причини негативних явищ в соціумі; виробляє власне ставлення до них;
- сприяти громадянському становленню студентської молоді.

Передумови вивчення навчальної дисципліни. Для вивчення дисципліни «Соціологія» необхідними є отримані здобувачами освіти знання та вміння із дисциплін «Історія України», «Основи філософських знань».

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про суспільство та розвитку суспільства
7 – Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
РН 19. Знати і розуміти цінності громадянського суспільства, його сталого розвитку, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» здобувач освіти повинен:

знати:

- загальну характеристику суспільства як цілісної системи та її складових елементів;
- предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології як науки;
- особливості становлення соціології як самостійної науки;

- структуру та зміст спеціальних соціологічних теорій;
- послідовність розробки програми соціологічного дослідження;
- основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічного досліджень;
- шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці.

уміти:

- пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство в контексті системного підходу з елементами структурно-функціонального аналізу;
- володіти основними соціологічними термінами, користуватися ними під час виступів на семінарах, в дискусіях, диспутах тощо;
- користуватися всіма доступними джерелами знань; самостійно добирати матеріал до реферату, доповіді, самостійної роботи;
- використовувати в роботі засоби часової комунікації, в т. ч. інформаційно-комунікативні джерела інформації;
- використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин соціальних конфліктів в сім'ї, колективі, на виробництві;
- розв'язувати міжособистісні та трудові конфлікти, виконуючи роль медіатора.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		лекцій	семінарських	самот. робота
Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія				
<i>Тема 1.</i> Соціологія як наука	8	6	–	2
<i>Тема 2.</i> Суспільство як соціальна система. Соціальна структура та соціальна стратифікація	12	8	2	2
<i>Тема 3.</i> Соціальні відносини. Конфлікт як прояв соціальних відносин	8	4	2	2
<i>Тема 4.</i> Соціальні процеси	6	4	–	2
Разом за змістовим модулем 1	34	22	4	8
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Змістовий модуль 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії				
<i>Тема 5.</i> Економічна соціологія. Соціологія праці	6	4	–	2
<i>Тема 6.</i> Політична соціологія	12	6	–	6
<i>Тема 7.</i> Соціологія особистості	8	4	2	4
<i>Тема 8.</i> Соціологія сім'ї	8	4	2	2
<i>Тема 9.</i> Соціологія гуманітарної сфери	8	4	–	4
Разом за змістовим модулем 2	42	22	4	18
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Змістовий модуль 3. Методика організації конкретних соціологічних досліджень				
<i>Тема 10.</i> Теорія конкретного соціологічного дослідження	6	4	–	2
<i>Тема 11.</i> Методика організації конкретних соціологічних досліджень	6	2	2	2
Разом за змістовим модулем 3	12	6	2	4
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Усього годин	90	50	10	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія

Тема 1. Соціологія як наука

Місце і роль соціології в системі суспільствознавства. Предмет і об'єкт соціології. Макро- та мікросоціологічні рівні вивчення суспільства. Функції, принципи, методи, категорії соціології, основні закони соціології. Структура соціологічного знання: теоретична соціологія, спеціальні соціологічні теорії, прикладна соціологія.

Становлення соціології як самостійної науки; Основні етапи і тенденції розвитку

соціологічної думки. Загальні положення соціологічних поглядів О. Конта, Г.С. Спенсера, Е. Дюркгейма, М. Вебера, В. Парето.

Зародження соціологічної думки в Україні. Політична соціологія М. Драгоманова. Українська ідея М. Грушевського. Ідея національної держави В. Липинського. Проблеми і досягнення української соціології в умовах розбудови незалежної держави.

Сучасний етап розвитку соціологічної науки. Нові погляди на сутність соціального та новітні соціологічні теорії: «теорія обміну», «раціонального вибору»; символічний інтеракціонізм: «теорія систем»; сучасні теорії фемінізму; постмодерністські соціологічні теорії.

Тема 2. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура та соціальна стратифікація

Зміст поняття «суспільство». Системний підхід до розгляду суспільства в соціології. Загальна характеристика базисних компонентів соціального життя: соціальні процеси, взаємодії, відносини та зміни; соціальні спільноти та соціальні інститути; соціальний зв'язок та контроль. Сутнісні риси суспільства, проблема типологізації суспільств. Характерні особливості і тенденції пост-індустріального суспільства.

Поняття соціальної структури суспільства та її складові елементи. Соціальна стратифікація. Тенденції розвитку соціальної мобільності. Соціальні статуси та ролі, шляхи їх набуття. Процес модернізації та стратифікаційні зміни в сучасному українському суспільстві: проблеми та умови їх вирішення.

Соціальна взаємодія, соціальні відносини та соціальний контроль.

Соціальні зміни та соціальні процеси. Природа та типи соціальних рухів. Різновиди соціальних процесів.

Соціальні інститути суспільства: функції та види, процеси інституціоналізації. Соціальні організації: структура та види. Особистість у системі соціальних зв'язків.

Тема 3. Соціальні відносини. Конфлікт як прояв соціальних відносин

Соціологія конфлікту як галузь соціологічного знання. Поняття “соціальний конфлікт”. Причини соціальних конфліктів, їх класифікація, механізм, структура та функції. Соціальний конфлікт в фундаментальних теоріях М. Вебера, Г. Зіммеля, К. Маркса. Проблеми соціології конфлікту в дослідженнях сучасних вчених: Л. Козера, Р. Дарендорфа, К.-Е. Болдуїнга. Прогнозування та попередження конфліктів. Стратегія виходу з конфлікту, медіація. Медіаторство: офіційне та неофіційне. Ролі медіаторів. Шляхи гармонізації соціальних відносин в українському суспільстві.

Тема 4. Соціальні процеси. Особливості етнічних, релігійних процесів в Україні

Соціальні процеси як соціологічна категорія. Особливості розвитку та перебігу соціальних процесів в сучасному світі. Місце етносоціології в структурі соціологічного знання. Поняття етносу та основні етапи його розвитку. Теорія етногенезу Л. Гумільова. Сучасні етнічні процеси: інтеграція, консолідація, асиміляція, сегрегація. Націоналізм як соціальне явище. Особливості проявів сепаратизму та тероризму, етнічно-релігійний екстремізм. Соціологічні концепції релігії. Функції релігії як соціального інституту суспільства. Тенденції розвитку релігійних процесів в українському суспільстві.

Змістовий модуль 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії

Тема 1. Економічна соціологія. Соціологія менеджменту та праці

Особливості розвитку економічної сфери українського суспільства. Об'єкт та предмет

економічної соціології. Сутність понять: «економічна свідомість, інтерес, поведінка»; «власність». Соціальні функції економіки.

Поняття предмета соціології праці та управління. Основні категоріальні характеристики праці: «характер праці», її «зміст», «умови», «види», «організація». Суб'єктивні оцінки сфери праці: «мотивація», «ставлення до праці»; «задоволеність умовами праці», її «стимулювання»; «трудова адаптація»; «соціально-психологічний клімат в колективі». Принципи управління соціальними процесами. Особистість, сучасного керівника та методи підвищення ефективності його праці та взаємодії з трудовим колективом. Соціальні технології та їх роль у розвитку трудового колективу. Застосування менеджерських методів і засобів праці.

Тема 2. Політична соціологія. Соціологія права. Соціологія громадської думки

Політика як особливий вид соціального регулювання. Предмет соціології політики. Політична система суспільства; її структура, функції, принципи стратифікації. Легітимність політичної влади в суспільстві та її ознаки. Громадянське суспільство: сутність ідеї та перспективи його формування в Україні. Електоральні Теорії в соціології політики: теорія «раціонального вибору», «політичного поля», соціологічна та соціально-психологічна концепції.

Громадська думка як оцінюючий фактор соціально-політичного рівня розвитку суспільстві». Функції та канали висловлювання громадської думки. Засоби масової комунікації. Функції масової комунікації. Вплив засобів масової комунікації на формування громадської думки, політичну свідомість та культуру.

Предмет, проблематика, структура і функції соціології права. Соціальна природа правомірної та протиправної поведінки. Механізми соціальної дії та реалізації права в процесі розбудови громадянського суспільства в Україні.

Тема 3. Соціологія особистості

Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин. Предмет соціології особистості. Соціальна структура та типологія особистості. Сутність процесу соціалізації: етапи (первинна, вторинна), компоненти (освіта, виховання) та фази (соціальна адаптація, інтеріоризація). Соціальним статус особистості, соціальна роль. Соціальна поведінка та фактори її формування. Потреби та інтереси особи як відображення суспільних відносин. Соціальні програми виховання.

Молодь як специфічна соціально-демографічна спільнота. Молодіжна субкультура. Процес інтеграції молоді в суспільні структури. Причини девіантної поведінки молодих людей та соціальна корекція цього стану. Організація вільного часу молоді в українському суспільстві як один із шляхів попередження, подолання явищ ресоціалізації особистості.

Тема 4. Соціологія сім'ї. Гендерна соціологія

Поняття про предмет соціології сім'ї та гендерної соціології. Співвідношення понять «стать» та «гендер». Основні положення гендерної соціології; проблеми гендерної соціалізації; гендерні ідеали, стереотипи та тенденції до їх змінювання в сучасному суспільстві.

Сім'я та шлюб як соціальні інститути. Структура, функції сучасної сім'ї. Типологія сім'ї. Причини сімейних конфліктів як предмет соціологічних досліджень. Підготовка молоді до створення сім'ї, зміцнення її стабільності як стратегічні суспільні завдання українського соціуму. Сутність демографічної політики. Демографічна ситуація в Україні.

Тема 5. Соціологія гуманітарної сфери

Соціологія гуманітарної сфери та її складові. Поняття культури в соціології. Види культури. Культура як якість суспільного життя. Форми культури та їх взаємодія. Соціальні

функції культури; її структурні елементи: мова, традиції, норми, цінності, обряди, знання, переконання. Акультураційні стратегії в сучасному світі. Стан освіти та науки як якісний показник рівня розвитку культури та суспільства. Соціологія освіти: об'єкт, предмет, соціальні функції. Основні тенденції розвитку освіти в світлі Болонського процесу.

Наука як особливе соціальне явище. Соціальні функції науки. Науковий прогрес та його соціальні наслідки. Політичні, економічні та соціальні фактори розвитку наукового потенціалу України.

Змістовий модуль 3. Методика організації конкретних соціологічних досліджень

Тема 1. Особливості підготовки та проведення конкретно-соціологічних досліджень

Головні етапи розробки програми соціологічного дослідження та її компоненти. Вибірка в соціологічному дослідженні.

Основні методи конкретно-соціологічних досліджень. Опитувальні методи збору соціологічної інформації. Види опитувань: анкетування, інтерв'ю, соціометричне опитування. Спостереження та його види. Експериментальні методи в соціології.

Технологія обробки та аналізу емпіричних даних. Процедура інтерпретації результатів соціологічних досліджень. Комп'ютерні програми обробки соціологічної інформації. Підготовка практичних рекомендацій.

Основні поняття дисципліни. Соціологія, соціальні інститути, соціальні відносини, соціальні системи, соціальна структура суспільства, соціологічні дослідження, соціалізація, соціальна мобільність, соціальна стратифікація.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Теоретична соціологія	
1.	Соціологія як наука	2
2.	Становлення соціології як самостійної науки	2
3.	Сучасний етап розвитку соціологічної науки	2
4.	Суспільство як соціальна система	2
5.	Типологія суспільств	2
6.	Соціальна структура суспільства	2
7.	Соціальна стратифікація суспільства	2
8.	Соціальні відносини. Конфлікт як прояв соціальних відносин	2
9.	Способи подолання конфлікту	2
10.	Особливості етнічних процесів в сучасному світі	2
11.	Релігія як соціальний інститут. Особливості релігійних процесів	2
	ЗМ 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії	
12.	Соціологія праці	2
13.	Соціологія менеджменту	2
14.	Соціологія політики	2

15.	Соціологія громадської думки	2
16.	Соціологія права	2
17.	Особистість в системі соціальних зв'язків	2
18.	Соціологія молоді	2
19.	Сім'я як соціальний інститут і соціальна група	2
20.	Гендерна соціологія	2
21.	Соціологія культури	2
22.	Соціологія освіти	2
	ЗМ 3. Методика організації конкретних соціологічних досліджень	
23.	Теорія конкретного соціологічного дослідження	4
24.	Методика організації конкретних соціологічних досліджень	2
	Усього годин	50

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціальна стратифікація суспільства	2
2.	Соціальний конфлікт. Шляхи і способи подолання конфлікту	2
3.	Соціологія особистості. Особистість в системі соціальних зв'язків	2
4.	Соціологія сім'ї. Шлюбно-сімейні стосунки в сучасних умовах	2
5.	Методика конкретного соціологічного дослідження	2
	Усього годин	10

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Зародження соціологічної думки в Україні. Політична соціологія М. Драгоманова. Українська ідея М. Грушевського. Ідея національної держави В. Липинського. Проблеми і досягнення української соціології в умовах розбудови незалежної держави</i>	2
2.	<i>Суспільство як соціальна система. Соціальна взаємодія, соціальні відносини та соціальний контроль. Соціальні зміни та соціальні процеси. Соціальні інститути. Соціальні організації</i>	2
3.	<i>Соціальні відносини. Конфлікт як прояв соціальних відносин. Соціальний конфлікт в фундаментальних теоріях. Проблеми соціології конфлікту в дослідженнях сучасних вчених</i>	2
4.	<i>Соціальні процеси. Особливості етнічних, релігійних процесів в Україні. Соціологічні концепції релігії</i>	2
5.	<i>Економічна соціологія. Соціологія менеджменту та праці. Об'єкт та предмет економічної соціології. Соціальні функції економіки</i>	2
6.	<i>Соціологія права. Механізми соціальної дії та розбудови громадянського суспільства в Україні</i>	2

7.	<i>Соціологія громадської думки.</i> Громадська думка як оцінюючий фактор соціально-політичного рівня розвитку суспільства. Функції та канали висловлювання громадської думки	2
8.	<i>Соціологія громадської думки.</i> Засоби масової комунікації, їх вплив на формування громадської думки	2
9.	<i>Соціологія особистості.</i> Молодь як специфічна соціально-демографічна спільнота. Процес інтеграції молоді в суспільні структури. Причини	2
10.	<i>Соціологія особистості.</i> Потреби та інтереси особи як відображення суспільних відносин. Соціальні програми виховання	2
11.	<i>Соціологія сім'ї.</i> Демографічна політика, її сутність. Особливості демографічної політики в Україні	2
12.	<i>Гендерна соціологія.</i> Співвідношення понять “стать” та “гендер”. Основні положення гендерної соціалізації. Гендерні ідеали, стереотипи та тенденції до їх змінювання в сучасному суспільстві	2
13.	<i>Соціологія гуманітарної сфери.</i> Соціологія освіти: об'єкт, предмет, соціальні функції	2
14.	<i>Соціологія гуманітарної сфери.</i> Наука як особливе явище. Соціальні функції науки. Науковий прогрес та його соціальні наслідки	2
15.	<i>Методика організації конкретних соціологічних досліджень.</i> Вибірка в соціологічному дослідженні. Експериментальні методи в соціології. Комп'ютерні програми обробки соціологічної інформації	2
	Усього годин	30

9. Засоби оцінювання

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється шляхом поточного контролю, тематичної та семестрової атестації.

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, понятійних диктантів, тестування, перевірки конспектів, виконання самостійних робіт, створення комп'ютерних презентацій.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється у формі усного та письмового опитування, написання рефератів, підготовки повідомлень.

Передбачено 3 тематичні атестації відповідно до змістових модулів програми.

Підсумковий контроль – семестрова атестація (залік), яка виставляється за результатами тематичного оцінювання.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється за національною 4-бальною шкалою за такими критеріями:

Відмінно – здобувач освіти вільно і творчо володіє матеріалом, визначеним програмою, має діалектичне мислення; аргументовано, науково аналізує соціологічні процеси. Вміє» використовувати різноманітні джерела знань, систематично поповнює знання, вміє застосовувати знання соціологічних досліджень при вирішенні професійних питань, подолання конфліктних ситуацій. Уміє вдаватися до діалогу, доводити власну громадську та світоглядну позицію.

Виконав 100% обсягу самостійної роботи.

За підсумками тестування правильно відповідає на 90-100 % питань.

Добре – здобувач освіти добре володіє матеріалом, але має незначні ускладнення при відповіді; потребує незначної допомоги викладача при виборі напрямку відповіді та допускає незначні помилки, неточна аргументація; оцінювання соціологічних досліджень більш емоційне ніж наукове. Має незначні труднощі при діалоговій бесіді і доказах власної думки.

Виконав 100% обсягу самостійної роботи.

За підсумками тестування правильно відповідає на 70-89 % питань.

Задовільно – здобувач освіти користується лише окремими знаннями дисципліни, порушує логіку відповіді, відповідь недостатньо самостійна, допускаються суттєві помилки в знаннях та поясненні питань дисципліни; оцінювання соціологічних досліджень лише емоційне; викладач постійно коректує відповідь. Здобувач освіти, мова спрощена. Здобувач освіти важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду.

Виконав не менше 70% обсягу самостійної роботи.

За підсумками тестування правильно відповідає на 50-69 % питань.

Незадовільно – здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, не володіє практичними навичками дисципліни.

Виконав менш 50 % обсягу самостійної роботи або зовсім не виконав самостійної роботи.

За підсумками тестування правильно відповідає на 0-49% питань.

Таблиця відповідності результатів контролю знань здобувачів освіти, рівень знань яких оцінюється за 4-бальною шкалою, у системі ЄКТС

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

11. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій.
3. Тестові завдання з усіх тем програми.
4. Мультимедійні презентації з усіх тем програми.
5. Методичні рекомендації до проведення семінарських занять.
6. Методичні рекомендації для здобувачів освіти до самостійного вивчення.
7. Навчальні відеофрагменти та відеофільми.

12. Рекомендована література

Основна

1. Макеев С. О. Соціологія. Навчальний посібник. К, 2023
2. Павличенко П. П., Литвиненко Д.А. Соціологія: Навч. Посібник. К, 2022.
3. Піча В. М. Соціологія. Загальний курс. Новий світ, 2004
4. Соціологія: Підручник для здобувачів освіти вищих навчальних закладів / За ред. В. Г. Городяненка. К., 2023.

Допоміжна

1. Білоус В. С. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях, навчальний посібник. КНЗУ, 2002.
2. Піча В. М. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Словник-довідник. Новий світ, 2003.
3. Практикум з соціології. Посібник. Колектив авторів. Новий світ 2014

13. Інформаційні ресурси

1. Інститут соціології НАН України. URL : <https://isnasu.org.ua/>
2. Книги та підручники. URL : <https://isnasu.org.ua/publish/books.php>
3. Соціологія – підручники онлайн. URL : <https://pidru4niki.com/sotsiologiya/>